

<http://education-ua.org/ua/component/content/article/14-analitics/1322-yak-zdijsnyuetsya-naglyad-kontrol-sub-ektiv-osvitnoji-diyalnosti-sub-ektiv-gospodaryuvannya-shcho-provadyat-osvitnyu-diyalnist-u-sistemakh-doshkilnoji-zagalnoji-serednoji-pozashkilnoji-osviti>

Підготовлено:

- Агенція розвитку освітньої політики

Паращенко Людмила, голова правління Агенції, доктор наук з державного управління, член робочої групи з формування проекту нового Закону України «Про освіту» та внесення змін до спеціальних законів у сфері освіти, прийнятих Парламентом України 5 вересня 2017 року; робочих груп з розробки нових нормативно-правових актів в системі загальної середньої освіти

director@klb.education

- Асоціація приватних закладів освіти України

Барматова Ірина, заступник Голови Асоціації, член робочої групи з формування проекту нового Закону України «Про освіту» та внесення змін до спеціальних законів у сфері освіти, прийнятих Парламентом України 5 вересня 2017 року, робочих груп з розробки нових нормативно-правових актів в системах загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти

barmatov@i.ua

Як здійснюється нагляд (контроль) суб'єктів освітньої діяльності (суб'єктів господарювання, що провадять освітню діяльність) в системах дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти

Закон України «Про освіту» (2017р.) закріпив нову парадигму державно-громадського управління освітою, у якій держава, особистість і суспільство стають рівноправними суб'єктами і партнерами. Відбувається стрімка трансформація системи державного управління освітою в контексті розвитку *автономії* закладів освіти, реалізації принципів *демократизації, децентралізації і дерегуляції* в освіті, принципів *довіри* між суб'єктами господарювання і органами влади, суб'єктами господарювання і громадянами, освітніми інституціями і суспільством. Повільно, але відбувається формування *системи відповідальності* органів влади, суб'єктів освітньої діяльності та їх органів управління, всіх учасників освітнього процесу за результати освітньої діяльності. Ефективність цих процесів безумовно залежить від того, яку інформацію про діяльність системи освіти і з яких джерел отримують держава, громадянин і суспільство. Достовірним і надійним джерелом інформації про стан і результати діяльності всіх суб'єктів освітньої діяльності та господарювання в освіті, зокрема виявлення досягнень, відхилень, недоліків і причин їх виникнення, має бути *система нагляду (контролю) суб'єктів освітньої діяльності (суб'єктів господарювання, що провадять освітню діяльність) в системах дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти*. Основне її призначення - реалізація єдиної державної політики у сферах освіти та забезпечення інтересів суспільства щодо належної якості освіти та освітньої діяльності. Основними функціями органів контролю є: нагляд за дотриманням законодавства та зовнішнє оцінювання ефективності діяльності суб'єктів освіти, якості навчання і якості навчальних досягнень тих, хто навчається.

На разі керівники та засновники закладів освіти все частіше звертаються за роз'ясненнями щодо повноважень, періодичності та наслідків нагляду (контролю).

У цьому матеріалі здійснена спроба визначити роль державних органів і громадських організацій у системі державно-громадського нагляду (контролю) та представити це в форматі зручної для користування Матриці нагляду (контролю) в системах дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти /Див. таблицю нижче/

Закон України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» є основним законом, що регламентує діяльність органів державного нагляду (контролю) за суб'єктами освітньої діяльності (суб'єктами господарювання у сфері освіти), якими відповідно до Закону України «Про освіту» (пп.6., 27. п.1. Ст.1, п.2., 3., 7. Ст.22) є заклади освіти всіх форм власності.

Обов'язковими для всіх сфер освіти і закладів освіти всіх форм власності є нагляд (контроль) з боку:

- органів ліцензування,
- органів реалізації фіскальної політики,
- органів нагляду (контролю) за забезпеченням безпеки життєдіяльності, зокрема в дотриманні законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту та санітарного законодавства,
- інспекцій з питань трудового законодавства
- інших органів державного нагляду (контролю) з усіх складових діяльності суб'єкта господарювання, якими є будь-які суб'єкти освітньої діяльності.

З прийняттям у 2017 році нового Закону України «Про освіту» в Україні створюється **система забезпечення якості освіти**. За функціонування цієї системи у сферах загальної середньої, дошкільної та позашкільної освіти відповідає **Державна служба якості освіти в Україні (ДСЯО)**, що діє одночасно і як орган забезпечення якості освіти, і як орган державного нагляду (контролю) за діяльністю закладів освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності.

Основним заходом нагляду (контролю) з боку ДСЯО та її територіальних підрозділів є **інституційний аудит** – комплексна зовнішня перевірка та оцінювання освітніх і управлінських процесів закладу освіти (крім закладів вищої освіти), іншого суб'єкта освітньої діяльності, які забезпечують його ефективну роботу та сталий розвиток.

У системі загальної середньої освіти як конституційно обов'язкової освіти, за яку несуть відповідальність як держава, так і кожен громадянин, адже не має права її не здобути, яка обов'язково фінансується з **Державного бюджету**, передбачає обов'язкове виконання **державних стандартів освіти** і обов'язкову видачу **документів державного зразка, інституційний аудит відбувається обов'язково раз на 10 років**.

Однак, варто наголосити, що інші рівні та види освіти особа здобуває за бажанням, за потреби і за наявності можливостей, і запровадження інституційного аудиту в цих випадках викликає питання.

У сферах дошкільної та позашкільної освіти, що фінансуються виключно за кошти місцевих бюджетів, не передбачено надання документу про здобуття освіти державного зразка, тим більше у сфері неформальної освіти (позашкільля), яка не передбачає наявності стандартів освіти, **основними заходами нагляду (контролю) виступають:**

- контроль з боку засновника (для комунального закладу освіти засновником є орган місцевого самоврядування),

- громадський нагляд (контроль) з боку здобувачів та їх батьків (законних представників), інших громадських об'єднань, метою яких є розвиток відповідних сфер освіти, а також
- державний нагляд (контроль) у сфері освіти з підстав проведення позапланових заходів, визначених в Законі України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності».

Такий підхід повністю відповідає **принципам демократизації, децентралізації і дерегуляції у сфері освіти**.

Отже, на тлі розвитку громадянського суспільства, становлення законодавчо визначених автономії закладів освіти, свободи вибору в освіті, різноманітних форм здобуття освіти та можливостей побудови індивідуальних освітніх траєкторій в оцінюванні якості освітньої діяльності у сферах дошкільної та позашкільної освіти головними повинні бути так звані принципи **«голосування здобувача освіти та його батьків (законних представників) власними ногами і власними коштами» та принцип активної партнерської участі батьківської громади в управлінні діяльністю закладу освіти, освітніми траєкторіями власних дітей**.

Проведення ДСЯО та її територіальними підрозділами інституційного аудиту в сферах дошкільної та позашкільної освіти, безумовно, важливе, але повинно відбуватися виключно за ініціативи засновника, керівника, педагогічної ради, піклувальної ради або вищого органу громадського самоврядування закладу освіти, як вже зазначено законом.

Жодних інституційних аудитів у якості планових заходів, інших планових відвідувань з боку ДСЯО та її територіальних підрозділів не потрібно. В іншому випадку це стане необґрунтованим і нераціональним намаганням занадто регулювати відповідні сфери освіти, обмежить автономію відповідних закладів освіти, інших суб'єктів освітньої діяльності.

Таким чином, викладений матеріал та представлена нижче Матриця надають цілісне уявлення про **систему нагляду (контролю) суб'єктів освітньої діяльності** (суб'єктів господарювання, що провадять освітню діяльність) в системах дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, та визначають необхідні напрями її трансформації.

Маємо сподівання, що матеріал стане в нагоді під час подальшого формування законодавчої бази щодо удосконалення системи нагляду (контролю), становлення системи методичного консалтингу з усіх питань діяльності й розвитку закладів освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, а також буде корисний всім керівникам і засновникам закладів освіти всіх типів і форм власності як практичний інструмент у повсякденній діяльності.

**Нагляд (контроль) суб'єктів освітньої діяльності
(суб'єктів господарювання, що провадять освітню діяльність)
в системах дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти**

№ п/п	Питання нагляду (контролю)	Орган (суб'єкт) нагляду (контролю)	Ініціатор	Системи освіти за рівнями та видами	Примітка
Органи державного нагляду (контролю)					
1	<p>Дотримання ліцензійних умов провадження освітньої діяльності, що містять <u>вичерпний перелік вимог</u> до закладу освіти (іншого суб'єкта освітньої діяльності) щодо</p> <ul style="list-style-type: none"> - матеріально-технічного, - науково-методичного, - кадрового, <p><u>забезпечення</u>, необхідного для здобуття освіти, зокрема, виконання державних стандартів освіти</p>	Органи ліцензування	Орган / суб'єкт освітньої діяльності / громадяни	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	Визначається обов'язкове ресурсне забезпечення закладу освіти, що, у тому числі, є запорукою БЕЗПЕКИ під час здобуття освіти!
2.1-2.2	Дотримання законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки, цивільного захисту	Державна служба України з надзвичайних ситуацій та її підрозділи	Орган / суб'єкт освітньої діяльності / громадяни	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	
3	Дотримання санітарного законодавства	Державна служба України з питань безпечності харчових продуктів та захисту	Орган / суб'єкт освітньої діяльності / громадяни	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної	

		споживачів та її територіальні органи		освіти	
4	Дотримання податкового законодавства	Державна фіскальна служба України та її територіальні підрозділи (головні управління, районні інспекції)	Орган / суб'єкт освітньої діяльності / громадяни	Системи дошкільної, загальної середньої, позашикільної освіти	
5		Пенсійний фонд України та його територіальні органи			
6		Фонд соціального страхування України та його територіальні відділення			
7		Фонд соціального захисту інвалідів та його територіальні відділення			
8	Використання публічних коштів	Державна аудиторська служба України та її міжрегіональні територіальні органи	Орган / суб'єкт освітньої діяльності / громадяни	Системи дошкільної, загальної середньої, позашикільної освіти	
9.1-9.5	Дотримання законодавства про працю та зайнятість населення	Державна служба України з питань праці, її структурні підрозділи та її територіальні органи, зокрема: <ul style="list-style-type: none"> Підрозділи нагляду (контролю) за додержанням законодавства про працю, у тому числі з питань атестації 	Орган / суб'єкт освітньої діяльності / громадяни	Системи дошкільної, загальної середньої, позашикільної освіти	

		<p>робочих місць, організації соціального діалогу.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Підрозділ нагляду (контролю) за додержанням законодавства з питань охорони праці. • Підрозділ нагляду (контролю) за додержанням законодавства з питань гігієни праці. • Підрозділ нагляду (контролю) за додержанням законодавства з питань зайнятості населення, у тому числі працевлаштування інвалідів. • Підрозділ нагляду (контролю) за додержанням законодавства з питань загальнообов'язкового державного соціального страхування в частині призначення, нарахування та виплати допомоги, компенсацій,			
--	--	--	--	--	--

		<p>надання соціальних послуг та інших видів матеріального забезпечення з метою дотримання прав і гарантій застрахованих осіб.</p> <p>! Всі підрозділи мають власні плани перевірок (інспектування) юридичних осіб, а також фізичних осіб-підприємців, які використовують найману працю.</p>			
10	Захист прав у сфері освіти	Служба освітнього омбудсмена	Орган / суб'єкт освітньої діяльності / громадяни	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	Служба створюється відповідно до Закону України «Про освіту»
11	Дотримання законодавства щодо охорони дитинства, соціального захисту дітей та профілактики правопорушень	Служби у справах дітей обласної, Київської та Севастопольської міської державної адміністрації, районної, районної у містах Києві та Севастополі державної адміністрації	Орган / суб'єкт освітньої діяльності / громадяни	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	
12	Дотримання законодавства про діловодство та архівацію документів (про Національний	Центральні державні архіви, місцеві державні архівні установи, архівні відділи органів	Орган / суб'єкт освітньої діяльності / громадяни	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	

	архівний фонд та архівні установи)	місцевого самоврядування			
13	Дотримання антимонопольного законодавства та законодавства про забезпечення економічної конкуренції	Антимонопольний комітет України та його територіальні відділення	Орган / суб'єкт освітньої діяльності / громадяни	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	

Державний нагляд (контролю) з боку органів забезпечення якості освіти

	Питання нагляду (контролю)	Орган (суб'єкт) нагляду (контролю)	Ініціатор / Форма проведення заходу	Системи освіти за рівнями та видами	Примітка
14	<ul style="list-style-type: none"> Дотримання законодавства про освіту <hr/> <ul style="list-style-type: none"> Забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності 	Державна служба якості освіти України (ДСЯО) та її територіальні підрозділи <hr/> Є одночасно: <ul style="list-style-type: none"> органом державного нагляду (контролю) у сфері освіти; органом забезпечення якості освіти та якості освітньої діяльності 	ЗАСНОВНИК / <ul style="list-style-type: none"> Інституційний аудит Позапланова перевірка 	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	Приміром, при призначенні нового керівника, конфлікту в колективі, скарг батьків здобувачів освіти !! НАГОЛОС: для комунальних закладів освіти засновником є органи місцевого самоврядування
			КЕРІВНИК / <ul style="list-style-type: none"> Інституційний аудит Позапланова перевірка 	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	Приміром, при призначенні на посаду
			ПЕДАГОГІЧНА РАДА / <ul style="list-style-type: none"> Інституційний аудит 	Системи дошкільної, загальної середньої,	Приміром, у випадку конфлікту з керівником

			<ul style="list-style-type: none"> • Позапланова перевірка 	<i>позашкільної освіти</i>	
			<p>Вищий орган громадського самоврядування /</p> <ul style="list-style-type: none"> • Інституційний аудит • Позапланова перевірка 	<p>Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти</p>	Приміром, для призначення нового керівника, конфлікту в колективі
			<p>ПКЛУВАЛЬНА РАДА /</p> <ul style="list-style-type: none"> • Інституційний аудит • Позапланова перевірка 	<p>Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти</p>	Приміром, для призначення нового керівника, конфлікту в колективі, спонукати засновника до ефективного забезпечення освітньої діяльності
			<p><u>ОРГАН</u></p> <p>ПІДСТАВА – низька якість освітньої діяльності за наслідками моніторингу якості освітньої діяльності (моніторингу якості освіти, у тому числі ЗНО)</p> <p>Форма нагляду (контролю):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Інституційний аудит <p>/Для системи загальної середньої освіти – ПОЗАПЛАНОВИЙ)</p>	<p>Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти</p>	<p>ПРОБЛЕМА:</p> <p>відсутні законодавчо визначені критерії якості освітньої діяльності, зокрема, «низької» якості</p>

			ОРГАН ПІДСТАВА та форма нагляду (контролю) – ПЛАНОВА ПЕРЕВІРКА раз на 10 років	Система ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ	Конституційно обов'язкова освіта: <ul style="list-style-type: none"> • за яку несуть відповідальність як держава, так і кожен громадянин, адже <u>не має права не здобути</u>; • обов'язково фінансується з Державного бюджету; • передбачає обов'язкове виконання державних стандартів освіти; • передбачає обов'язкову видачу документів державного зразка.
Інші органи державного нагляду (контролю)					
15	Дотримання законодавства про оренду, угод про орендне використання державного та/або комунального майна	Фонд державного майна України, місцеві державні адміністрації, органи місцевого самоврядування, їх виконавчі органи (уповноважені ними особи)	Орган / суб'єкт освітньої діяльності / громадяни	Суб'єкти освітньої діяльності у сферах дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти, що орендують державне та/або комунальне майно	
Наслідки за результатами заходів державного нагляду (контролю)					
Для п.1					
<ul style="list-style-type: none"> • Визначення чіткого переліку порушень законодавства та надання терміну усунення порушень. 					

- У випадку позбавлення ліцензії юридична особа вимушена призупинити власну діяльність. Адже:

Статтею 164 Кодексу України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 року № 8073-X із змінами і доповненнями встановлено, що провадження господарської діяльності без одержання ліцензії на провадження певного виду господарської діяльності, що підлягає ліцензуванню відповідно до закону, чи здійснення таких видів господарської діяльності з порушенням умов ліцензування, а так само без одержання дозволу, іншого документа дозвільного характеру, якщо його одержання передбачене законом (крім випадків застосування принципу мовчазної згоди), -

тягне за собою накладення штрафу **від однієї тисячі до двох тисяч** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 17000 до 34000 грн.) з конфіскацією виготовленої продукції, знарядь виробництва, сировини і грошей, одержаних внаслідок вчинення цього адміністративного правопорушення, чи без такої.

Дії, передбачені частиною першою ст. 164 Кодексу України про адміністративні правопорушення, вчинені особою, яку протягом року було піддано адміністративному стягненню за таке саме правопорушення, або пов'язані з отриманням доходу у великих розмірах, -

тягнуть за собою накладення штрафу від **двох тисяч до п'яти тисяч** неоподатковуваних мінімумів доходів громадян з конфіскацією виготовленої продукції, знарядь виробництва, сировини і грошей, одержаних внаслідок вчинення цього адміністративного правопорушення.

Отримання доходу у великих розмірах має місце, коли його сума у тисячу і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Відповідні зміни внесено Законом України «Про ліцензування видів господарської діяльності» від 02.03.2015 р. № 222-VIII.

Для п.2-13

- Визначення чіткого переліку порушень законодавства та надання терміну усунення порушень.
- Надання рекомендацій щодо удосконалення діяльності.
- У разі порушення законодавства, що регламентує діяльність з відповідних питань, до суб'єкта господарювання можуть бути застосовані:

- штрафні санкції,
- процедури зупинення діяльності;
- дисциплінарна відповідальність керівних та інших посадових осіб, у тому числі із застосуванням фінансових санкцій.

Встановлюються ВИКЛЮЧНО ЗАКОНАМИ /п.4. Ст.4. Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»/:

- **спосіб та форми державного нагляду (контролю);**
- **санкції за порушення вимог законодавства і перелік порушень, які є підставою для видачі органом державного нагляду (контролю)**

припису, розпорядження або іншого розпорядчого документа;

- повноваження органів державного нагляду (контролю) щодо зупинення надання послуг та вичерпний перелік підстав для такого зупинення.

Орган державного нагляду (контролю) не може здійснювати державний нагляд (контроль) у сфері господарської діяльності, якщо закон прямо не уповноважує такий орган на здійснення державного нагляду (контролю) у певній сфері господарської діяльності та не визначає повноваження такого органу під час здійснення державного нагляду (контролю) /п.4. Ст.4. Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»/.

Виконання робіт, надання послуг суб'єктами господарювання можуть бути зупинені повністю або частково виключно за рішенням суду. /п.5. Ст.4. Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»/

Для п.14

- Оцінювання якості освітньої діяльності.
- Визначення чіткого переліку порушень законодавства та надання терміну усунення порушень.
- Надання рекомендацій щодо удосконалення діяльності.
- У разі негативних результатів засновнику закладу освіти можуть бути надані рекомендації щодо зміни керівника закладу освіти, припинення чи реорганізації закладу освіти.
- Результати інституційного аудиту оприлюднюються на сайтах закладу освіти (за наявності), засновника (крім засновника приватного закладу освіти) та органу, що здійснив інституційний аудит.

/КРИТИЧНИМ для подальшої діяльності закладу освіти, підтвердження впевненості всіх учасників освітнього процесу в правильності вибору відповідного закладу освіти для здобуття освіти та праці, для залучення закладом освіти нових здобувачів освіти та працівників, для залучення інвестицій є:

репутаційне придбання (у разі позитивного висновку) або репутаційна втрата (у разі негативного висновку)/

Перелік підстав для здійснення позапланових заходів державного нагляду (контролю)
відповідно до Ст.6. Закону України «Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності»

- подання суб'єктом господарювання письмової заяви до відповідного органу державного нагляду (контролю) про здійснення заходу державного нагляду (контролю) **за його бажанням;**

- виявлення та підтвердження **недостовірності даних**, заявлених суб'єктом господарювання у **документі обов'язкової звітності**, крім випадків, коли суб'єкт господарювання протягом місяця з дня первинного подання повторно подав такий документ з уточненими достовірними даними або якщо недостовірність даних є результатом очевидної описки чи арифметичної помилки, яка не впливає на зміст поданої звітності. У разі виявлення органом державного нагляду (контролю) помилки у документі обов'язкової звітності він упродовж десяти робочих днів зобов'язаний повідомити суб'єкта господарювання про необхідність її виправлення у строк до п'яти робочих днів з дня отримання повідомлення. Невиправлення помилки у встановлений строк є підставою для проведення позапланового заходу;
- **перевірка виконання** суб'єктом господарювання **приписів, розпоряджень або інших розпорядчих документів** щодо усунення порушень вимог законодавства, виданих за результатами проведення попереднього заходу органом державного нагляду (контролю);
- **звернення фізичної особи (фізичних осіб) про порушення, що спричинило шкоду її (їхнім) правам, законним інтересам, життю чи здоров'ю, навколишньому природному середовищу чи безпеці держави**, з додаванням документів чи їх копій, що підтверджують такі порушення (за наявності). Позаплановий захід у такому разі здійснюється виключно за погодженням центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або відповідного державного колегіального органу.

У такому разі перед початком здійснення позапланового заходу державного нагляду (контролю) посадові особи органів державного нагляду (контролю) зобов'язані пред'явити керівнику чи уповноваженій особі суб'єкта господарювання - юридичної особи, її відокремленого підрозділу, фізичній особі - підприємцю або уповноваженій ним особі, крім документів, передбачених цим Законом, додатково копію погодження центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у відповідній сфері державного нагляду (контролю), або відповідного державного колегіального органу на проведення такої перевірки. Суб'єкти господарювання мають право не допускати посадових осіб органу державного нагляду (контролю) до здійснення заходів державного нагляду (контролю), якщо вони не пред'явили документи, передбачені цим абзацом;

- **неподання суб'єктом господарювання документів обов'язкової звітності за два звітні періоди підряд без поважних причин або без надання письмових пояснень про причини, що перешкоджали поданню таких документів;**
- **доручення Прем'єр-міністра України про перевірку** суб'єктів господарювання у відповідній сфері у зв'язку з виявленими системними порушеннями та/або настанням події, що має значний негативний вплив на права, законні інтереси, життя та здоров'я людини, захист навколишнього природного середовища та забезпечення безпеки держави;
- **настання аварії, смерті потерпілого внаслідок нещасного випадку або професійного захворювання**, що було пов'язано з діяльністю суб'єкта господарювання.

Під час проведення позапланового заходу з'ясовуються лише ті питання, необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення цього заходу.

Фізичні особи, які подали безпідставне звернення про порушення суб'єктом господарювання вимог законодавства, несуть відповідальність, передбачену законом.

Органи громадського нагляду (контролю)

Необмежена к-ть	Провадження освітньої діяльності	Органи громадського нагляду (контролю)	Органи громадського нагляду (контролю),	Системи дошкільної,	
--------------------	-------------------------------------	---	--	------------------------	--

			у тому числі органи громадського самоврядування закладу освіти	загальної середньої, позашкільної освіти	
ЗАСНОВНИК (ЗАСНОВНИКИ) закладу освіти					!! НАГОЛОС: для комунальних закладів освіти засновником (засновниками) є органи місцевого самоврядування
№ п/п	Питання нагляду (контролю)	Періодичність	Системи освіти за рівнями та видами	Наслідки	ПРИМІТКА
1	Дотримання закладом освіти його установчих документів , у яких обов'язковою метою закладу освіти є, у першу чергу, забезпечення якості освіти та освітньої діяльності , виконання державних стандартів освіти, безпечного середовища та інших вимог законодавства	Необмежена <i>(може бути визначена у статуті)</i>	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	Засновник визначає самостійно відповідно до законодавства	Фактично, має право перевірити у заснованих ним (ними) закладах освіти забезпечення якості освіти та освітньої діяльності, інших вимог законодавства через дотримання закладом освіти установчих документів!!!!!!!!!!!!
2	Фінансово-господарська діяльність закладу освіти, у тому числі <ul style="list-style-type: none"> • використання публічних коштів; • відповідність матеріально- 	Необмежена <i>(може бути визначена у статуті)</i>	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	Засновник визначає самостійно відповідно до законодавства	

	<p>технічної бази:</p> <ul style="list-style-type: none"> - умовам виконання державних стандартів освіти; - ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності; - вимогам безпечного освітнього середовища; - вимогам створення безперешкодного середовища для учасників освітнього процесу, зокрема для осіб з особливими освітніми потребами; <ul style="list-style-type: none"> • надання додаткових платних освітніх та інших послуг відповідно до <i>переліку, затвердженого засновником (для державних і комунальних закладів освіти)</i>; 				
3	Дотримання закладом освіти санітарного законодавства , у тому числі в частині організації <u>харчування дітей</u>	Необмежена <i>(може бути визначена у статуті)</i>	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	Засновник визначає самостійно відповідно до законодавства	
4	Дотримання	Необмежена	Системи	Засновник визначає	Відповідно до

	законодавства про працю, у тому числі в частині формування штатних розписів та умов оплати праці	(може бути визначена у статуті)	дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	самостійно відповідно до законодавства	законодавства діє для приватних і корпоративних закладів освіти. На практиці – для закладів освіти усіх форм власності.
5	Дотримання <i>режиму роботи закладу освіти</i>	Необмежена (може бути визначена у статуті або у відповідному акті засновника про встановлення режиму)	Система дошкільної освіти	Засновник визначає самостійно відповідно до законодавства	Як такий, що визначається засновником
6	Дотримання <i>Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів (вихованців)</i> до закладу освіти	Необмежена (може бути визначена у статуті або у відповідному Порядку)	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	Засновник визначає самостійно відповідно до законодавства	Як такий, що для приватних і корпоративних закладів освіти визначається засновником. Для державних і комунальних закладів освіти в частині забезпечення територіальної доступності освіти.
7	Недопущенням в закладі освіти привілеїв чи обмежень (дискримінації) за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження,	Необмежена (може бути визначена у статуті)	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	Засновник визначає самостійно відповідно до законодавства	

	сімейного та майнового стану, місця проживання, за мовними або іншими ознаками				
8	<ul style="list-style-type: none"> Створення безпечного освітнього середовища. Виконання плану заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькуванню) в закладі освіти. Розгляд скарг про відмову у реагуванні на випадки булінгу (цькування) за заявами здобувачів освіти, їхніх батьків, законних представників, інших осіб та прийняття рішення за результатами розгляду таких скарг. Реалізація заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили булінг (цькування), стали його свідками або постраждали від булінгу. 	Необмежена <i>(може бути визначена у статуті)</i>	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	Засновник визначає самостійно відповідно до законодавства	
9	Забезпечення прозорості ті інформаційної відкритості у діяльності закладу освіти, у тому	Необмежена <i>(може бути визначена у статуті)</i>	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної	Засновник визначає самостійно відповідно до законодавства	

	числі щодо використання публічних коштів		освіти		
10	Дотримання умов контракту з керівником закладу освіти	Необмежена <i>(може бути визначена у контракті)</i>	Системи дошкільної, загальної середньої, позашкільної освіти	Засновник визначає самостійно відповідно до законодавства та умов контракту	